

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Mediace>**Mediace v zemích EU**

Sovittelu EU-maissa

Německo

Tuomioistuinkäsittelyn sijaan riita-asian voi yrittää ratkaista sovittelemalla. Sovittelu on vaihtoehtoinen riidanratkaisukeino (Alternative Dispute Resolution – ADR), jossa sovittelija auttaa asianosaisia pääsemään sovintoon.

Keneen pitäisi ottaa yhteyttä?

Sovittelupalveluja tarjoavat useat järjestöt. Suurimpia järjestöjä ovat mm.

Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. (BAFM: Fritzschestraße 22, 10585 Berlin)

Bundesverband Mediation e.V. (BM): Wittestr. 30 K, 13509 Berlin)

Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V. (BMWA): Prinzregentenstr. 1, 86150 Berlin)

Centrale für Mediation GmbH & Co.KG (CfM: Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln)

Saksan lakimiesliitto (**Deutscher Anwaltverein**: Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein, Littenstraße 11, 10179 Berlin)

Deutsche Gesellschaft für Mediation (DGM, Friedrich-Ebert-Straße 10, 59425 Unna)

Deutsches Forum für Mediation (DFfM, Hohe Str. 11, 04107 Leipzig)

Internationales Mediationszentrum für Familienkonflikte und Kindesentführung (MiKK e.V., Fasanenstraße 12, 10623 Berlin)

Nämä yhdistykset auttavat osapuolia, jotka haluavat käyttää sovittelijaa, löytämään sopivan sovittelijan.

Millä aloilla sovittelu on käytettävissä ja/tai sen käyttö on yleisintä?

Yleisesti ottaen sovittelua voidaan käyttää oikeusriitojen tai muiden asioiden ratkaisemiseen, jos tuomioistuinkäsittely ei ole lain mukaan pakollista. Yleisintä sovittelu on perheoikeuden, perintöoikeuden ja kauppaoikeuden aloilla.

Onko sovittelussa noudatettava erityisiä sääntöjä?

Sovittelulaki (*Mediationsgesetz*, sovittelun ja vaihtoehtoisten riidanratkaisukeinojen edistämisestä 21.7.2012 annetun lain 1 §) tuli voimaan Saksassa 26. heinäkuuta 2012 (Bundesgesetzblatt I, s. 1577). Kyseisen laki on ensimmäinen Saksassa annettu sovittelua koskeva säädös. Sillä myös pannaan täytäntöön EU:n sovitteludirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/52/EY, annettu 21 päivänä toukokuuta 2008, tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla, EUVL L 136, 24.5.2008, s. 3). Sovittelulaissa säädetään laajemmat mahdollisuudet vaihtoehtoisten riidanratkaisukeinojen käyttöön kuin EU:n direktiivissä edellytetään. Direktiivi kattaa vain sellaiset riidat siviili- ja kauppaoikeuden alalla, joissa asianosaiset ovat eri maista. Sovittelulakia sovelletaan puolestaan kaikkiin sovittelumenettelyihin Saksassa riidan aiheesta ja asianosaisten asuinpaikasta riippumatta. Saksan sovittelulaissa säädetään vain pääperiaatteista, sillä sovittelijoille ja asianosaisille on jätettävä paljon liikkumavaraa sovitteluprosessin toteuttamiseen. Laissa määritellään aluksi 'sovittelun' ja 'sovittelijan' käsitteet, jotta sovittelu voidaan erottaa muista riidanratkaisukeinoista. Lain mukaan sovittelu on jäsenelty menettely, jossa osapuolet pyrkivät vapaaehtoisesti ja yhteisvastuullisesti löytämään yhden tai useamman sovittelijan avulla kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun riitaansa. Sovittelijat ovat riippumattomia ja puolueettomia henkilöitä, joilla ei ole päätösvaltaa mutta jotka avustavat osapuolia sovittelussa. Laissa on nimenomaan haluttu välttää yksityiskohtaisten menettelysääntöjen antaminen. Siinä kuitenkin asetetaan erilaisia tiedonantovelvollisuuksia ja toimintaa koskevia rajoituksia, jotta voidaan varmistaa sovittelijoiden riippumattomuus ja puolueettomuus. Lisäksi laissa asetetaan sovittelijoille ja heitä avustavalle henkilökunnalle salassapitovelvollisuus.

Lailla edistetään myös asianosaisten keskinäisten sovitteluratkaisujen käyttöä ja sillä sisällytetään erilaisia kannustimia menettelysääntöihin (esim. siviiliprosessilakiin, Zivilprozessordnung). Jos osapuolet aikovat esimerkiksi nostaa kanteen siviilituomioistuimessa, heidän on ensin ilmoitettava, onko ratkaisua yritetty jo löytää tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisukeinojen avulla (kuten sovittelussa) ja onko heidän mielestään syytä siihen, ettei tällaisia riidanratkaisukeinoja voisi käyttää. Lisäksi tuomioistuin voi ehdottaa asianosaisille sovittelua tai muuta tuomioistuimen ulkopuolista riidanratkaisukeinoa. Jos asianosaiset kieltäytyvät ehdotuksesta, tuomioistuin saattaa keskeyttää asian käsittelyn. Toistaiseksi sovittelua varten ei myönnetä oikeusapua. Siviiliprosessilain 278 §:n 5 momentin mukaan tuomioistuin voi ohjata asianosaiset sovittelijan (*Güterichter*) kanssa käytävään sovittelumenettelyyn ja muihin sovitteluyrityksiin. Tätä tarkoitusta varten nimetään sovittelija, mutta hänellä ei ole päätösvaltaa. Sovittelija voi käyttää kaikkia riidanratkaisukeinoja, myös sovittelua.

Liittovaltion hallitus on täyttänyt lakisääteisen velvollisuutensa raportoida sovittelulain vaikutuksista parlamentille (Bundestag) viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta 20. heinäkuuta 2017 antamallaan raportilla. Se on saatavilla verkossa [täällä](#). Siitä käy ilmi, että sovittelua ei käytetä Saksassa vaihtoehtoisena riidanratkaisukeinona vielä siinä määrin kuin olisi toivottavaa. Raportissa ei esitetä välittömästi tarvittavia lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Liittovaltion hallitus selvittää kuitenkin raportin havaintojen pohjalta, miten sovittelulain tavoite eli sovittelun edistäminen voisi toteutua paremmin.

Tiedotus ja koulutus

Lisätietoja on saatavana [liittovaltion oikeusministeriön](#) verkkosivuilta.

Lainsäädännössä ei esitetä sovittelijan tarkkaa tehtävänkuvausta. Sovittelijan ammatin harjoittamiselle ei ole asetettu rajoituksia. Sovittelijat vastaavat itse siitä, että heillä on asianmukainen perus- ja jatkokoulutus, tarvittavat tiedot ja riittävästi kokemusta, jotta he pystyvät ohjaamaan osapuolia asiantuntevasti sovittelussa. Laissa säädetään, mitä tietoja, kompetensseja ja toimintamenetelmiä asianmukaisen koulutuksen tulisi yleensä tarjota. Jokainen nämä vaatimukset täyttävä henkilö saa toimia sovittelijana. Sovittelijoille ei ole asetettu vähimmäiskärajaa eikä määrättyä peruskoulutuksen tasoa (esim. korkeakoulututkintoa ei vaadita).

Jos asianosaiset haluavat tietyn takuun siitä, että heidän sovittelijallaan on koulutus, jonka laatu on varmistettu, ja riittävästi kokemusta, he voivat vapaasti valita "sertifioitun" sovittelijan. Tätä varten oikeusministeriö on käyttänyt säädösvaltaansa antamalla asetuksen sertifioitujen sovittelijoiden perus- ja täydennyskoulutuksesta (*Verordnung über die Aus- und Fortbildung von zertifizierten Mediatoren*), jossa on säännöksiä myös koulutuslaitoksia koskevista vaatimuksista.

Virallista menettelyä ei vielä toistaiseksi ole.

Sovittelijoiden koulutuksesta vastaavat yhdistykset, yliopistot, yritykset ja yksityishenkilöt.

Paljonko sovittelu maksaa?

Sovittelusta veloitetaan palkkio, jonka suuruudesta sovitaan sovittelijan ja asianosaisten kesken.

Sovittelupalkkioita koskevaa lainsäädäntöä ei ole annettu, eikä kuluista ole laadittu tilastoja. Realistinen palkkio voisi olla 80–250 euroa/tunti.

Voidaanko sovittelussa aikaansaatu sopimus panna täytäntöön?

Periaatteessa sovittelussa aikaansaatu sopimus voidaan panna täytäntöön lakimiehen avustuksella (asianajajien välillä tehdyt sovintoratkaisut, *Anwaltsvergleich*) tai virallisella notaarin asiakirjalla (siviiliprosessilain pykälät 796 a, 796 b ja 796 c ja 794 §§:n 1 momentin 5 alakohta).

Linkkejä

[Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.](#)

[Bundesverband Mediation e.V.](#)

[Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.](#)

[Centrale für Mediation GmbH & Co.KG](#)

[Deutscher Anwaltsverein](#)

Päivitetty viimeksi: 17/05/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.